

RAPPORT 3. KVARTAL 2016

SpareBank 1 Grupper

INNHOOLD

Resultatutvikling	3
Resultatregnskap	9
Utvidet resultatregnskap	11
Balanse	12
Egenkapital	13
Kontantstrømoppstilling	15
Noter til regnskapet:	
- Note 1 Regnskapsprinsipper	16
- Note 2 Estimer og skjønnsmessige vurderinger	16
- Note 3 Nærstående parter	16
- Note 4 Segmentinformasjon	17
- Note 5 Pensjonsforutsetninger	18
- Note 6 Finansielle derivater	19
- Note 7 Verdsettelseshierarki	21
- Note 8 Verdipapirer til virkelig verdi	24
- Note 9 Nøkkeltall	25

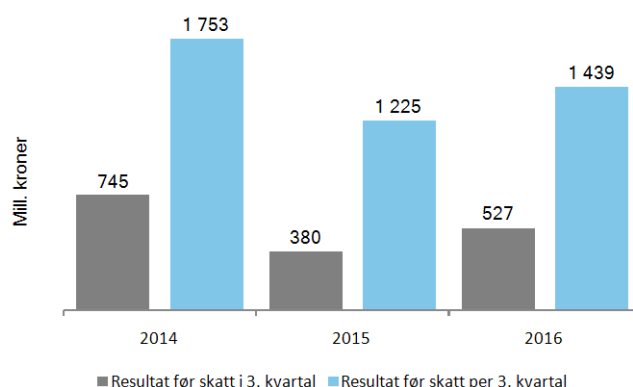
Resultatutvikling per 3. kvartal 2016

- Konsernresultat før skatt per 3. kvartal ble 1.439 (1.225)¹ mill. kroner. Annualisert egenkapitalavkastning ble 17,1 (16,8) % hittil i år.
- SpareBank 1 Forsikring AS (livsforsikring) hadde et resultat før skatt på 484 (451) mill. kroner. Resultatforbedringen skyldes i hovedsak høyere finansinntekter.
- SpareBank 1 Skadeforsikring konsern oppnådde et resultat før skatt på 787 (897) mill. kroner. Resultatnedgangen skyldes lavere avviklingsgevinster i år enn i fjor og negativt estimatavvik ved beregning av pensjonsforpliktelsene. Det er god underliggende lønnsomhet i skadeselskapet med en combined ratio f.e.r på 84,7 %.
- ODIN Forvaltning AS oppnådde et resultat før skatt på 76 (82) mill. kroner.
- SpareBank 1 Gruppen Finans AS hadde et resultat før skatt på 59 (40) mill. kroner. Det er god volum- og inntektsvekst i både factoring –og porteføljeverksamheten.
- Conecto fikk et resultat før skatt på 15 (4) mill. kroner. Resultatforbedringen er basert på inntektsvekst som følge av økning i antall oppdrag.

RESULTAT SPAREBANK 1 GRUPPEN

SpareBank 1 Gruppen oppnådde et resultat før skatt per 3. kvartal 2016 på 1.439 (1.225) mill. kroner. Resultatbidraget fra datterselskapene utgjorde 1.530 mill. kroner som er en resultatforbedring på 209 mill. kroner fra fjoråret. I SpareBank 1 Forsikring og SpareBank 1 Skadeforsikrings resultater før skatt, jfr. resultattabellen på side 4, inngår negativt estimatavvik på ytelsespensjoner. Disse negative estimatavvikene er lagt til igjen som en konsernjustering for å vise konsernets resultat før oppstillingen over andre inntekter, kostnader og verdiendringer (Utvidet resultatregnskap).

Utvikling i konsernresultat før skatt:

Konsernet hadde en skattekostnad på 345 (286) mill. kroner hittil i 2016. Resultat etter skatt for SpareBank 1 Gruppen konsern ble 1.094 (939) mill. kroner per 3. kvartal. Dette ga en annualisert egenkapitalavkastning på 17,1 (16,8) % ved utgangen av 3. kvartal.

Samlet forvaltningskapital i konsernet var 60,8 mrd. kroner per 30.09.16. Dette er en økning på 2,8 mrd. kroner siden årsskiftet.

SpareBank 1 Gruppen er, som et forsikringsdominert finanskonsern, underlagt Solvens II-regelverket som trådte i kraft 01.01.16. Solvensmarginen per 30.06.16 på konsolidert nivå, var 155 % uten bruk av overgangsregler. Det er fastsatt et mål om en solvensmargin på 150 % på konsolidert nivå. Konsernet anses å være godt kapitalisert sett opp mot de nye regulatoriske kravene.

Per 30.09 var det i SpareBank 1 Gruppen i alt 997 (1.205) faste årsverk. Reduksjonen i antall årsverk skyldes at det per 01.01.16 ble overført 252 årsverk fra SpareBank 1 Gruppen AS til SpareBank 1 Banksamarbeidet DA. Det siste året har det vært en bemanningsøkning i forsikringselskapene på til sammen 63 årsverk.

Gjennomsnittlig sykefravær de siste 12 måneder per september var 4,3 (3,9) % hvorav 3,5 (3,8) % var legemeldt sykefravær. Sykefraværet i 3. kvartal var 4,1 (3,0) % og legemeldt sykefravær var 3,5 (2,5) %.

¹ Tall i parentes angir beløpet eller prosenten for tilsvarende periode i fjor.

Resultat per forretningsområde:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året
	2016	2015	2016	2015	2015
Resultat fra datterselskapene før skatt					
SpareBank 1 Forsikring AS	163,7	147,3	484,0	451,1	454,1
SpareBank 1 Skadeforsikring konsern	345,7	263,4	787,0	897,1	1 279,4
ODIN Forvaltning konsern	27,6	29,6	75,6	82,4	96,0
SpareBank 1 Medlemskort AS	1,0	2,4	6,3	6,6	6,2
SpareBank 1 Gruppen Finans AS	19,8	12,0	59,2	39,9	83,4
Conecto AS	2,4	-0,3	15,1	4,0	6,3
Konsernjusteringer	-10,2	-26,8	102,8	-159,5	-157,5
Sum resultat datterselskaper før skatt	550,0	427,7	1 530,1	1 321,6	1 767,8
Driftskostnader morselskap	-11,6	-32,7	-56,9	-63,2	-84,3
Netto finans morselskap	-10,9	-14,3	-34,1	-32,7	-47,5
Andel tilknyttede selskap/felleskontrollert virksomhet	-	-	-	1,6	3,5
Merverdiavskrivninger	-	-0,9	-	-2,8	-22,1
Resultat før skatt	527,5	379,9	1 439,2	1 224,5	1 617,5
Skattekostnad	-127,7	-93,8	-345,5	-285,6	-301,5
Resultat etter skatt	399,8	286,1	1 093,7	938,9	1 316,0
Majoritetens andel av resultat etter skatt	399,4	285,2	1 091,4	936,6	1 313,8
Minoritetens andel av resultatet etter skatt	0,4	0,9	2,3	2,4	2,2

SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

SpareBank 1 Forsikring AS har satsingsområdene sine innenfor innskuddspensjon, hybridpensjon, gruppelevsforikring og individuelle risikoforsikringer. Hybridpensjon er et nytt tjenestepensjonsprodukt som SpareBank 1 Forsikring AS begynte å tilby fra 1. januar 2015. Selskapets produkter distribueres hovedsakelig gjennom bankene i SpareBank 1-alliansen, LO og LO-forbund, samt via meglerkanalen til bedriftsmarkedskunder.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året
	2016	2015	2016	2015	2015
Risikoresultat etter tekniske avsetninger	82,1	115,8	259,9	277,9	359,9
Administrasjonsresultat	8,4	21,1	10,6	25,2	23,8
Renteresultat	93,2	-48,8	238,5	139,3	-77,3
Oppreservering	-1,1	-0,0	-2,7	-0,7	-3,4
Eiers bidrag til oppreservering	-0,8	-23,3	-1,9	-24,3	-24,9
Vederlag for rentegaranti	2,1	9,2	21,9	25,6	33,5
Samlet resultat før tilleggsavsetninger	183,8	74,0	526,4	443,1	311,6
Avsetning til tilleggsavsetninger	-21,3	51,8	-65,4	-61,2	77,0
Resultat til kunder	-52,8	-6,0	-131,8	-59,8	-73,8
Avkastning finansielle eiendeler	51,1	19,6	171,6	73,5	87,4
selskapsporteføljen					
Andre inntekter og kostnader til selskapet	2,9	8,0	-16,7	55,4	51,8
Resultat til eier før skatt	163,7	147,3	484,0	451,1	454,1
Skattekostnad	-32,6	-36,0	-112,4	-99,4	-35,7
Resultat til eier etter skatt	131,1	111,3	371,6	351,7	418,4

Resultat før skatt per 3. kvartal 2016 ble 484 mill. kroner, som er en økning på 33 mill. kroner fra samme periode i fjor. Selskapet hadde en skattekostnad på 112 (99) mill. kroner.

Risikoresultat

Netto risikoresultat før oppreservering for økt levealder utgjorde 260 (278) mill. kroner per 3. kvartal. Det var særlig resultatene fra uføreforsikringer som ga et svekket risikoresultat.

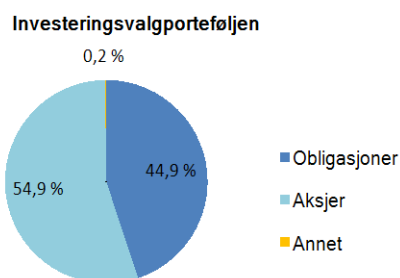
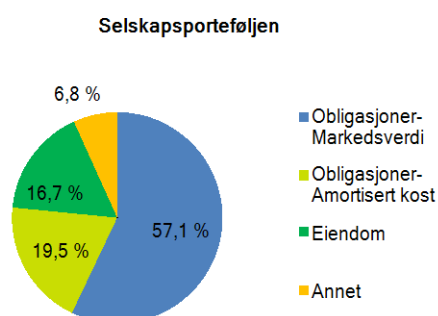
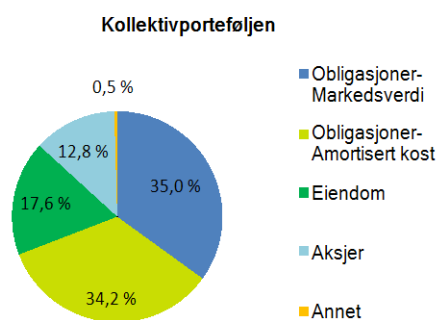
Administrasjonsresultat

Netto administrasjonsresultat ble 11 (25) mill. kroner per 3. kvartal. Administrasjonsresultatet ble bedret med 3 mill. kroner gjennom effekter knyttet til reassurans. For øvrig var resultatet 17 mill. kroner svakere enn i samme periode i fjor. Det skyldtes en økning i både administrasjons- og provisjonskostnadene.

Renteresultat

Netto renteresultat (finansinntekter i kundeporteføljene redusert med garantert avkastning) hittil i år ble 239 (139) mill. kroner. Økningen i forhold til året før skyldtes hovedsakelig større netto realiserte gevinster. Vederlaget for rentegarantien utgjorde 22 (26) mill. kroner hittil i år.

Aktivaallokering per portefølje per 30.09.2016:

Verdijustert avkastning i de fire kollektivporteføljene for ordinær bestand, fripoliser og ytelsespensjon, fripoliser med høye krav til avkastning og gammel individuell bestand var henholdsvis 3,4 %, 3,6 %, 3,7 % og 3,8 %. I figuren som viser aktivaallokering inngår de fire nevnte porteføljene i «Kollektivporteføljen». Bokført avkastning i disse porteføljene ble henholdsvis 2,9 %, 2,9 %, 3,1 % og 3,8 %. Avkastningen i selskapsporteføljen var 3,8 (1,8) % per 30.09.

Finansielle eiendeler knyttet til forsikringer med investeringsvalg utgjorde 17,9 mrd. kroner per 30.09.16, mot 15,6 mrd. kroner ved årsskiftet. Dette tilsvarer en økning på 15,2 %. Midlene fordelte seg med 55,5 % i aksjefond, 29,1 % i obligasjonsfond og 15,4 % i pengemarkedsfond.

Premieinntekter og erstatninger

Mill. kroner	3. kvartal		Per. 3. kvartal		Året
	2016	2015	2016	2015	2015
Individuelle rente-/pensjonsforsikringer	114,1	102,5	330,7	301,0	406,6
Individuelle kapitalforsikringer	188,9	181,1	561,4	537,8	721,3
Kollektive pensjonsforsikringer	108,2	102,6	453,5	483,3	571,6
Ulykkesforsikringer	76,9	70,4	225,4	208,0	279,9
Gruppelivsforsikringer	174,8	174,4	588,1	582,0	749,6
Unit Link - Renteforsikringer	5,8	6,5	17,6	17,5	23,8
Unit Link - Kapitalforsikringer	36,5	34,6	113,4	125,3	162,4
Innskuddstjenestepensjon	482,4	372,1	1 404,9	1 112,0	1 476,1
Sum brutto forfalte premieinntekter	1 187,7	1 044,2	3 694,9	3 366,9	4 391,3
Overførte premiereserver fra andre selskaper	312,5	147,2	1 189,2	430,5	546,8
Avgitt gjenforsikringspremie	-53,9	-49,2	-158,8	-145,9	-200,4
Premieinntekter for egen regning	1 446,4	1 142,3	4 725,3	3 651,5	4 737,7

Brutto premieinntekter, eksklusive tilflyttet kapital, ble 3.695 (3.367) mill. kroner per 30.09. Brutto utbetalte erstatninger ble 1.595 mill. kroner, noe som er en økning på 28 mill. kroner i forhold til samme periode i fjor.

Selskapets salgsvolumer for risikoprodukter i personmarkedet var 4,4 % høyere per 30.09 enn i samme periode forrige år. Salgsveksten kom hovedsakelig gjennom salg av arbeidsledighetsforsikring på nett. For innskuddspensjonsforsikringer i bedriftsmarkedet var det en økning i salgsvolumene på 168 % i forhold til samme periode i fjor. Dersom årets salg av hybridpensjon inkluderes var økningen på 220 %.

Soliditet og kapitalforhold

Selskapets forvaltningskapital var 44,2 (39,3) mrd. kroner per 30.09.

Det nye Solvens II regelverket trådte i kraft 01.01.16. Selskapet anses å være godt kapitalisert sett opp mot de nye regulatoriske kravene. Solvensmarginen per 30.06.16 var 126 %, uten bruk av overgangsregler, sammenlignet med 136 % ved årsskiftet. Selskapet arbeider med tiltak som vil bedre solvensmarginen. Den langsiktige målsettingen er en solvensmargin mellom 140-160 %.

Kursreguleringsfondet var 1.811 mill. kroner ved utgangen av 3. kvartal, mot 1.717 mill. kroner ved årsskiftet. Av kursreguleringsfondet tilhørte 424 mill. kroner den ordinære kollektivporteføljen, 594 mill. kroner tilhørte porteføljen til fripoliser og ytelsespensjon, 326 mill. kroner tilhørte porteføljen til fripoliser med høye krav til avkastning og 466 mill. kroner tilhører porteføljen til gamle individuelle spareforsikringer

SPAREBANK 1 SKADEFORSIKRING KONSERN

SpareBank 1 Skadeforsikring konsern er det ledende norske selskapet på salg av forsikring gjennom bank, til bankkunder og LO-forbundenes medlemmer.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året
	2016	2015	2016	2015	
<i>Forfalt brutto premie</i>	1 166,8	1 143,7	4 089,1	4 050,9	5 329,9
Opptjente premier f.e.r.	1 341,0	1 309,0	3 955,6	3 887,7	5 188,3
Påløpne erstatninger f.e.r.	-828,3	-762,2	-2 488,1	-2 346,4	-3 102,7
Forsikringsrelaterte driftskostnader f.e.r.	-292,4	-255,5	-863,5	-818,6	-1 095,6
Andre forsikringsrelaterte inntekter/kostnader	0,2	3,3	1,3	4,1	5,2
Andre tekniske avsetninger	-1,9	24,7	-36,4	7,5	-7,4
Forsikringsresultat	218,6	319,2	568,9	734,3	987,8
Netto finansinntekter	121,8	-71,6	291,6	71,3	194,2
Andre kostnader	5,3	15,8	-73,5	91,5	87,4
Driftsresultat	345,7	263,4	787,0	897,1	1 269,4
Endring av sikkerhetsavsetning	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0
Resultat før skatt	345,7	263,4	787,0	897,1	1 279,4
Skattekostnad	-85,4	-69,1	-188,8	-238,7	-339,9
Resultat etter skatt	260,2	194,3	598,2	658,4	939,5

Resultat før skatt per 3. kvartal var 787 mill. kroner, som er 110 mill. kroner lavere enn i samme periode i fjor. Resultatnedgangen skyldes i hovedsak lavere avviklingsgevinster og et negativt estimatavvik på ytelsespensjonsordningen for ansatte. Utviklingen fra første halvår med god underliggende lønnsomhet og lave skadeprosenter for de største produktgruppene fortsatte i 3. kvartal.

Resultatet fra forsikringsvirksomheten hittil i år ble 569 (734) mill. kroner. Nedgangen i forsikringsresultatet på 165 mill. kroner sammenlignet med samme periode i fjor skyldes i hovedsak redusert inntektsføring av avviklingsgevinster. Det var inntektsført 238 (415) mill. kroner i avviklingsgevinster per 30.09. En gunstig værissituasjon har bidratt til at naturskadeerstatningene er lavere sammenlignet med fjoråret. Combined ratio for egen regning endte på 84,7 %, mot 81,5 % for tilsvarende periode i fjor.

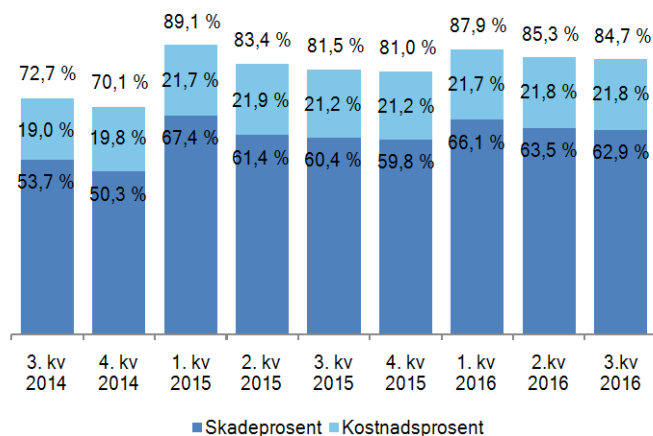
Skadeutvikling

Brutto skadeprosent i konsernet utgjorde 61,8 % per 30.09., noe som er 3,5 prosentpoeng høyere sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Økningen har sammenheng med en nedgang i brutto opptjent premie og økte brutto erstatningskostnader som hovedsakelig skyldes redusert inntektsføring av avviklingsgevinster. Brutto påløpne erstatninger per 3. kvartal var 56 mill. kroner lavere enn i samme periode i fjor. Dette skyldes en reduksjon i naturskadeerstatninger med 93 mill. kroner, mens

øvrige erstatninger er økt. De økte erstatningskostnadene for andre bransjer enn natur skyldes i hovedsak et større omfang av frost- og vinterrelaterte skader i 2016 enn i 2015. Innenfor bedriftsmarked har det også vært et noe høyere nivå av storskader i 2016 enn i 2015.

Driftskostnader

Brutto kostnadsprosent var 21,6 (20,8) % hittil i år. Totale driftskostnader var 863 mill. kroner per 3. kvartal, noe som er en økning på 24 mill. kroner sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Økningen skyldes hovedsakelig lønnskostnader som følge av en økning i antall ansatte, samt økte markedsføringskostnader. Provisjonskostnadene er redusert som følge av bortfall av provisjon for Eksterne Partnere, samt lavere lønnsomhetsprovisjon.

*Utvikling i combined ratio for egen regning, hittil i år (%):***Premieutvikling**

Brutto premieinntekter ble 3.999 mill. kroner per 3. kvartal 2016, en reduksjon på 33 mill. kroner mot fjoråret. Nedgangen skyldes at Eksterne Partnere-porteføljen nå er helt ute av selskapet. Dette har gitt en inntektsnedgang på 60 mill. kroner sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Opptjent premie for Privatmarkedet er økt med 28 mill. kroner. Premieinntekt for egen regning ble 3.956 per 3. kvartal, noe som er en økning på 68 mill. kroner sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Økningen i premieinntekt for egen regning skyldes i hovedsak at selskapet har hatt høyere egenregningsnivå i 2016 enn i 2015 og følgelig lavere reassuranspremie.

SpareBank 1 Skadeforsikring har hatt en økning i premiebestanden på 77 mill. kroner per 3. kvartal 2016. Antallsutviklingen for Bil har vært god hittil i år. Ved utgangen av 3. kvartal 2016 hadde SpareBank 1 Skadeforsikring en total bestandspremie på ca 5,3 mrd. kroner.

Kapitalforvaltning og soliditet

SpareBank 1 Skadeforsikring konsern hadde netto finansinntekter på 292 (71) mill. kroner per 3. kvartal. Den totale porteføljen hadde en finansavkastning på 2,8 (0,6) %. Økningen i finansinntekter sammenlignet med fjoråret skyldes økt

avkastning innenfor alle aktivaklasser, men særlig for obligasjoner og aksjer. Reduserte kredittpåslag har gitt en gevinst for obligasjonsporteføljen som kompenserer for en lavere løpende avkastning. Per 3. kvartal 2016 endte aksjeavkastningen på -4,2 %, mot en negativ avkastning på -6,1 % for tilsvarende periode i fjor.

Det nye Solvens II regelverket trådte i kraft 01.10.16. Selskapet anses å være godt kapitalisert sett opp mot de nye regulatoriske kravene. Solvensmarginen per 30.06.16 var 284 %, uten bruk av overgangsregler. Selskapets mål for solvensmarginen er 160 %. I 3. kvartal besluttet generalforsamlingen i SpareBank 1 Skadeforsikring å dele ut et tilleggsubytte på 1.150 mill. kroner til eier (SpareBank 1 Gruppen AS). Solvensmarginen per 30.06.16 ville vært 219 % dersom utdelingen hadde skjedd i 2. kvartal 2016.

ODIN FORVALTNING KONSERN

ODIN Forvaltnings fond forvaltes aktivt og langsiktig. Grundige selskapsanalyser står sentralt i arbeidet, og kun de selskapene ODIN anser som de beste investeringene inngår i fondene.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året 2015
	2016	2015	2016	2015	
Driftsinntekter	88,4	83,9	250,6	264,7	354,7
Lønnskostnader	-33,8	-30,3	-91,4	-96,9	-134,2
Avskrivninger	-3,6	-3,4	-10,6	-10,0	-13,2
Andre driftskostnader	-23,9	-29,3	-75,1	-77,3	-112,1
Sum driftskostnader	-61,2	-63,0	-177,0	-184,1	-259,4
Driftsresultat	27,2	21,0	73,5	80,5	95,3
Netto finansinntekter	0,4	0,8	2,1	1,9	0,7
Resultat før skatt	27,6	21,8	75,6	82,4	96,0
Skattekostnad	-6,8	-5,8	-18,7	-22,0	-27,4
Resultat etter skatt	20,8	16,0	57,0	60,4	68,6

ODIN Forvaltning oppnådde et resultat før skatt på 76 (82) mill. kroner per 3. kvartal. Driftsinntektene var 14 mill. kroner lavere enn i samme periode i fjor. Dette skyldes lavere gjennomsnittlige forvaltningshonorarer. Driftskostnadene utgjorde 150 (154) mill. kroner.

Total forvaltningskapital i fondene var 41,2 mrd. kroner per 30.09.16, noe som var 0,3 mrd. kroner høyere enn ved årsskiftet og 3,9 mrd. kroner høyere enn for ett år siden.

I 3. kvartal ble det netto tegnet for 579 mill. kroner i aksjefond. Markedsandelen for aksjefond var 8,0 (7,9) %. I kombinasjonsfond ble det netto tegnet for 236 mill. kroner. ODIN Forvaltning hadde en markedsandel for kombinasjonsfond på 7,7 (5,8) % per 30.09.

Tre av ODINs ni aksjefond lå foran referanseindeksen per 30.09.16. Alle fem kombinasjonsfond lå foran indeks. Alle ODINs rentefond hadde også bedre avkastning enn referanseindeksene.

SPAREBANK 1 GRUPPEN FINANS AS

SpareBank 1 Gruppen Finans AS har sin virksomhet innen finansiell factoring, porteføljekjøp og porteføljeforvaltning. Selskapet samarbeider med Conecto AS som driver inkassovirksomhet. Områdene factoring, porteføljeadministrasjon og inkasso (fordringsadministrasjon) samarbeider for å tilby markedet et komplett sett av tjenester innen fordringsadministrasjon.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		2015
	2016	2015	2016	2015	
Netto rente- og provisjonsinntekter	44,6	34,7	131,7	105,1	170,4
Driftskostnader	24,8	22,7	72,5	65,3	-88,0
Tap på utlån	-0,0	-	-0,0	-	1,0
Resultat før skatt	19,8	12,0	59,2	39,9	83,4
Skattekostnad	4,9	3,2	14,8	10,8	-24,9
Resultat etter skatt	15,0	8,7	44,4	29,1	58,5

SpareBank 1 Gruppen Finans AS oppnådde et resultat før skatt på 59 (40) mill. kroner per 30.09. Selskapet har hatt en meget positiv utvikling det siste året og kan vise til fortsatt god volum- og inntektsvekst i både factoring- og porteføljeverksamheten. Samlede inntekter i selskapet var 132 mill. kroner per 3. kvartal i år, noe som tilsvarer en vekst på 25 % sammenlignet med samme periode i fjor. Utlånene har hatt en vekst på 313 mill. kroner, eller 18 %, siste 12 måneder.

CONECTO AS

Conecto AS driver sin virksomhet hovedsakelig innen inndrivelse av fakturakrav. Selskapet har også virksomhet innen fordringsforvaltning, prosessuell gjeldsforfølging og juridisk rådgiving.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året 2015
	2016	2015	2016	2015	
Driftsinntekter	44,5	38,3	139,3	119,8	159,5
Driftskostnader	-42,4	-38,8	-124,9	-116,6	-154,3
Driftsresultat	2,1	-0,5	14,4	3,1	5,2
Netto finansinntekter	0,3	0,2	0,7	0,8	1,1
Resultat før skatt	2,4	-0,3	15,1	4,0	6,3
Skattekostnad	-0,6	0,1	-3,8	-1,1	-1,4
Resultat etter skatt	1,8	-0,2	11,4	2,9	4,9

Resultat før skatt hittil i år ble 15 (4) mill. kroner. Driftsinntektene økte med 16 % til 139 mill. kroner. Selskapets gode resultatutvikling kan forklares med vekst i noen store kundeforhold, oppstart av et nytt kundeforhold ved årsskiftet samt erstatningsoppgjør for et avvirket kundeforhold.

SPAREBANK 1 MEDLEMSKORT AS

SpareBank 1 Medlemskort AS har som formål å drifte LO-forbundenes felles medlemsdatabase for medlemskortleveranse, innkreving av forsikringspremie for kollektiv forsikring, samt drift og administrasjon av fordelsprogrammet LOfavør for over 900.000 medlemmer. Selskapet samarbeider tett med LO og forbundene. SpareBank 1 Gruppen AS eier 51 % av aksjene i selskapet. De øvrige 49 % eies av LO.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året
	2016	2015	2016	2015	2015
Driftsinntekter	16,2	14,3	46,2	41,1	56,3
Driftskostnader	-15,3	-12,1	-40,3	-35,1	-50,8
Driftsresultat	0,8	2,3	5,9	6,1	5,5
Netto finansinntekter	0,2	0,2	0,4	0,5	0,8
Resultat før skatt	1,0	2,4	6,3	6,6	6,3
Skattekostnad	-0,2	-0,7	-1,6	-1,8	-1,6
Resultat etter skatt	0,7	1,8	4,7	4,8	4,5

Resultat før skatt per 3. kvartal ble 6,3 (6,6) mill. kroner. Selskapet hadde totale inntekter på 46 mill. kroner, som var en økning på 5 mill. kroner sammenlignet med samme periode i fjor. Samlede driftskostnader ble 40 (35) mill. kroner

SPAREBANK 1 GRUPPEN AS (MORSLSKAP)

Driftskostnadene i SpareBank 1 Gruppen AS var 57 mill. kroner per 30.09.16. Dette var 6 mill. kroner lavere enn i samme periode i fjor. Selskapet hadde netto finanskostnader på 34 mill. kroner, som var 1 mill. kroner høyere enn i fjor. I 3. kvartal resultatførte SpareBank 1 Gruppen AS 1.150 mill. kroner i tilleggsutbytte fra SpareBank 1 Skadeforsikring AS som er et 100 % eid datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS. Styret har foreslått for selskapets generalforsamling at den fatter vedtak om utbetaling av et

ekstraordinært utbytte på 1.150 mill. kroner til selskapets eiere i 4. kvartal 2016.

UTSIKTENE FOR RESTEN AV ÅRET

SpareBank 1 Forsikring AS er en av to tilbydere av ny tjenstepensjon (hybrid). Selskapet har så langt i 2016 fått flere større kunder, både innenfor hybrid- og innskuddspensjon, og styret har forventninger om at selskapet vil forsterke sin posisjon ytterligere i dette markedssegmentet.

Forsikringsselskapene har en omfattende satsing for å utvikle brukervennlige digitale løsninger, og har nå fullautomatiserte salgsløsninger for de fleste forsikringsproduktene. Utvikling av nye produkter og løsninger, ved bruk av digitale virkemidler, vil fortsatt være viktige satsingsområder for selskapene.

ODIN Forvaltnings fokus fremover vil være å øke sin markedsandel i spare- og plasseringsmarkedet som forventes å vokse i årene fremover.

Styret forventer at den positive utviklingen for både SpareBank 1 Gruppen Finans AS og Conecto AS fortsetter.

God underliggende drift og lønnsom vekst innenfor de fleste forretningsområdene, har gitt grunnlag for et godt resultat for 2016.

Utdeling av ekstraordinært utbytte fra SpareBank 1 Gruppen AS i 4. kvartal krever at det foreligger en revidert mellombalanse. Morselskapets regnskap per 30.09.16 er derfor revidert. Konsernregnskapet for øvrig er ikke revidert per 30.09.16.

Oslo, 25. oktober 2016

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS

RESULTATREGNSKAP SPAREBANK 1 GRUPPEN

Konsernet

Mill. kroner	30.09.2016	30.09.2015	3. kv 2016	3. kv 2015	31.12.2015
Premieinntekter skadeforsikring	3 956	3 888	1 341	1 309	5 188
Premieinntekter livsforsikring	4 725	3 652	1 446	1 142	4 738
Netto premieinntekter forsikring	8 681	7 539	2 787	2 451	9 926
Renteinntekter	198	150	66	50	240
Rentekostnader	-101	-87	-29	-29	-123
Netto renteinntekter	97	63	37	22	116
Provisjonsinntekter	573	601	200	205	807
Provisjonskostnader	-935	-925	-310	-311	-1 229
Netto provisjonsinntekter	-362	-324	-110	-106	-421
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	992	625	999	-581	1 691
Netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	147	157	51	56	167
Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall	130	121	42	28	193
Netto inntekter investeringseiendommer	216	205	67	54	224
Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper	6	8	-	-	9
Andre inntekter	240	269	72	74	332
Sum netto inntekter	10 147	8 663	3 945	1 997	12 237
Forsikringsytelser og erstatninger i skadeforsikring	2 488	2 346	828	762	3 103
Endringer i andre tekniske avsetninger og sikkerhetsavsetninger mv. i skadeforsikring	36	-7	2	-25	-3
Forsikringsytelser og erstatninger i livsforsikring	1 962	1 928	652	600	2 588
Endringer i avsetninger i livsforsikring	2 860	1 771	1 480	-159	3 037
Driftskostnader	1 247	1 154	416	372	1 603
Avskrivninger og nedskrivninger	104	120	40	37	180
Andre kostnader	11	127	-1	30	116
Sum kostnader	8 707	7 440	3 418	1 617	10 623
Driftsresultat	1 439	1 223	527	380	1 614
Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	-	2	-	-	4
Resultat før skattekostnad	1 439	1 225	527	380	1 617
Skattekostnad	345	286	128	94	301
Resultat etter skatt	1 094	939	400	286	1 316
Kontrollerende interesses andel	1 091	937	399	285	1 314
Ikke-kontrollerende interesses andel	2	2	0	1	2

RESULTATREGNSKAP SPAREBANK 1 GRUPPEN (forts.)

Morselskapet

Mill.kroner	30.09.2016	30.09.2015	3. kv 2016	3. kv 2015	31.12.2015
Renteinntekter	19	20	6	6	26
Rentekostnader	-60	-61	-17	-19	-82
Netto renteinntekter	-41	-40	-11	-13	-56
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	-	-0	-	-1	-
Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper	2 894	1 865	1 150	-	1 865
Andre inntekter	-0	0	0	0	-0
Sum netto inntekter	2 854	1 824	1 140	-14	1 809
Driftskostnader	56	28	12	21	36
Avskrivninger og nedskrivninger	0	35	-	12	49
Andre kostnader	0	0	-0	-0	0
Sum kostnader	57	63	12	33	84
Resultat før skattekostnad	2 797	1 761	1 127	-47	1 725
Skattekostnad	450	385	37	-12	382
Resultat etter skatt	2 347	1 376	1 091	-35	1 343

UTVIDET RESULTATREGNSKAP

Oppstilling over regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer

Konsernet

Mill. kroner	30.09.2016	30.09.2015	3. kv 2016	3. kv 2015	31.12.2015
Resultat fra resultatregnskapet	1 094	939	400	286	1 316
OPPSTILLING AV ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER					
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatet:					
Ny måling av netto ytelsespensjon	-139	239	10	42	232
Revaluering eiendom	65	42	10	6	71
Verdiregulering allokert til forsikringskunder	-53	-35	-8	-5	-58
Skatt	32	-67	-3	-12	-71
Sum	-96	180	9	31	173
Poster som senere vil bli reklassifisert til resultatet:					
Omregningsdifferanse	-	-	-	-	1
Verdiendring aksjer tilgjengelig for salg	0	2	0	-1	1
Skatt	-	-	-	-	-
Sum	-	2	-	-1	2
Andre inntekter og kostnader (etter skatt)	-96	182	9	31	175
Totalt regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer	998	1 121	408	317	1 491
Andel kontrollerende interesse	995	1 119	408	316	1 489
Andel ikke-kontrollerende interesse	2	2	-	1	2
Morselskapet					
Mill. kroner	30.09.2016	30.09.2015	3. kv 2016	3. kv 2015	31.12.2015
Resultat fra resultatregnskapet	2 347	1 376	1 091	-35	1 343
OPPSTILLING AV ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER					
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatet:					
Ny måling av netto ytelsespensjon	-25	62	0	14	60
Skatt	6	-17	-0	-4	-18
Sum	-19	46	0	10	42
Poster som senere vil bli reklassifisert til resultatet:					
Verdiendring aksjer tilgjengelig for salg	0	2	0	-1	1
Sum	0	2	0	-1	1
Andre inntekter og kostnader (etter skatt)	-19	48	0	9	43
Totalt regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer	2 328	1 424	1 091	-25	1 387

BALANSE SPAREBANK 1 GRUPPEN

Morselskapet			Konsernet	
30.09.2016	31.12.2015	Mill. kroner	30.09.2016	31.12.2015 ¹⁾
EIENDELER				
54	67	Eiendel ved utsatt skatt	-	-
-	-	- Goodwill	771	771
-	-	- Andre immaterielle eiendeler	239	246
6 562	6 256	Investering i datterselskaper	0	0
10	10	Investering i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	13	13
-	158	Eiendom, anlegg og utstyr	1 054	1 078
-	-	- Fordring på reassurandør	918	1 051
1 160	83	Andre eiendeler	26	53
-	-	- Investeringseiendommer	4 446	4 384
-	-	- Obligasjoner holdt til forfall	3 545	3 829
-	-	- Obligasjoner til amortisert kost	6 135	5 237
91	96	Verdipapirer – tilgjengelig for salg	97	110
1 462	1 537	Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	2 082	2 043
-	-	- Verdipapirer til virkelig verdi	38 517	36 576
-	-	- Finansielle derivater	345	1
9	159	Finansielle eiendeler	164	353
-	-	- Fordring på forsikringstaker	1 620	1 574
16	54	Bankinnskudd og kontanter	779	703
9 366	8 420	SUM EIENDELER	60 751	58 021
EGENKAPITAL OG GJELD				
2 400	2 400	Innskutt egenkapital	2 400	2 400
3 179	2 193	Opptjent egenkapital	5 925	6 268
-	-	- Annen egenkapital - ikke resultatført	-	-
-	-	- Ikke-kontrollerende eierinteresser	9	8
5 579	4 593	Sum egenkapital	8 335	8 676
287	283	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	287	484
-	-	- Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	38 804	35 708
-	-	- Premie og erstatningsavsetninger i skadeforsikring	7 392	7 380
62	64	Netto pensjonsforpliktelser	254	124
-	-	- Forpliktelse ved utsatt skatt	1 416	1 089
24	-	- Betalbar skatt	42	440
-	-	- Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-
-	-	- Gjeld vedrørende gjenforsikring	26	30
-	-	- Finansielle derivater	0	128
17	141	Finansielle forpliktelser	752	677
33	64	Andre forpliktelser	194	280
3 364	3 274	Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	3 249	3 006
9 366	8 420	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	60 751	58 021

¹⁾ Balansen per 31.12.15 er omarbeidet for å vise sammenlignbare tall.

BEVEGELSE I EGENKAPITAL

Konsernet

Mill. kroner	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent Egenkapital	Ikke kontrollerende interesser	Sum Egenkapital
Egenkapital per 01.01.2015	1 956	444	5 099	5	7 504
Endringer ført direkte mot egenkapitalen			-60		-60
Omarbeidet egenkapital per 01.01.15	1 956	444	5 039	5	7 444
Årets resultat	-	-	937	2	939
Årets utvidede resultat	-	-	181	1	182
Årets totalresultat	-	-	1 118	3	1 121
Utbetalt utbytte	-	-	-968	-	-968
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-968	-	-968
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	6	-	6
Korrigering tidligere år	-	-	3	-	3
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	9	-	9
Egenkapital per 30.09.2015	1 956	444	5 197	8	7 606
Egenkapital per 01.01.2016	1 956	444	5 575	8	7 983
Endringer ført direkte mot egenkapital ¹⁾			693		693
Omarbeidet egenkapital per 01.01.16	1 956	444	6 268	8	8 676
Årets resultat	-	-	1 091	2	1 094
Årets utvidede resultat	-	-	-96	-0	-96
Årets totalresultat	-	-	996	2	998
Utbetalt utbytte	-	-	-1 342	-	-1 342
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-1 342	-	-1 342
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	4	-	4
Korrigering tidligere år	-	-	-	-	-
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	4	-	4
Egenkapital per 30.09.2016	1 956	444	5 925	9	8 335

¹⁾ Finansdepartementet vedtok i desember 2015 endringer i årsregnskapsforskriften for forsikringselskap med virkning fra 1.1 2016. En av endringene var at sikkerhetsavsetningen ble oppløst for regnskapsformål. Skattemessig er det ikke fremmet forslag til nye skatteregler med virkning fra 2016. Endringen i regnskapsregelverket anses som en prinsippendring og sikkerhetsavsetningen pr 31.12.15 er i første kvartal 2016 flyttet til annen opptjent egenkapital, redusert for utsatt skatt. Sammenligningstall for 2015 er omarbeidet.

BEVEGELSE I EGENKAPITAL

Morselskapet Mill. kroner	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 01.01.2015	1 956	444	1 775	4 175
Årsresultat	-	-	1 376	1 376
Årets utvidede resultat	-	-	48	48
Årets totalresultat	-	-	1 424	1 424
Utbetalt utbytte	-	-	-968	-968
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-968	-968
Egenkapital per 30.09.2015	1 956	444	2 230	4 630
Egenkapital per 01.01.2016	1 956	444	2 193	4 593
Årsresultat	-	-	2 389	2 389
Årets utvidede resultat	-	-	-19	-19
Årets totalresultat	-	-	2 370	2 370
Utbetalt utbytte	-	-	-1 342	-1 342
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-1 342	-1 342
Egenkapital per 30.09.2016	1 956	444	3 221	5 621

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Morselskapet				Konsernet		
30.09.2016	30.09.2015 ¹	2015 ¹	Mill. kroner	30.09.2016	30.09.2015 ¹	2015 ¹
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter						
2 347	1 376	1 343	Resultat etter skattekostnad	1 094	939	1 316
-2 894	-1 865	-1 865	Utbytte og konsernbidrag	-6	-8	-9
-	-	-	Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	-	-2	-4
0	35	49	Avskrivninger og nedskrivninger	104	120	182
0	-	-	Tap på utlån/garantier	-0	-	-1
-	-	-	Verdiregulering investeringseiendom	-22	-38	-8
-	-	-	Verdiendring av verdipapirer til virkelig verdi	801	-	281
0	-	-	Gevinst(-)/tap ved avgang investering i eiendom, anlegg og utstyr	-155	-	-1
4	-	0	Gevinst(-)/tap ved avgang investering i aksjer tilgjengelig for salg	13	-	0
41	-	56	Netto renteinntekter/rentekostnader	-97	-	-117
-56	-	-81	Betalte rentekostnader	-98	-	-122
19	-	26	Mottatte renteinntekter	203	-	248
1	6	14	Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn- og utbetalinger i pensjonsordninger	15	-10	-2
-291	-	-	Periodens betalte skatter	-389	-	-
-	-	-	Økning fordring på reassurandør	133	-	-
-	-	-	Reduksjon fordring på reassurandør	-	150	170
1	-385	-614	Økning av utlån til kunder	-39	-336	-609
-291	-	-	Reduksjon av utlån til kunder	0	-	-
-	-	-	Endring i forsikringstekniske avsetninger	2 898	1 690	2 818
-	-	539	Økning innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	294	-	400
-	-90	-	Reduksjon innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	-	-182	-
75	281	-12	Endring i andre tidsavgrensingsposter	643	340	-300
-	-	-53	Økning av verdipapirer til virkelig verdi	-	-72	-1 659
90	2	-	Reduksjon av verdipapirer til virkelig verdi	-3 215	-	-
-	-	-	Tilgang av verdipapirer som holdes til forfall	-1 083	-1 136	-2 239
-776	-	-	Vederlag av avhending verdipapirer som holdes til forfall	464	-	885
-1 442	-640	-599	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	1 557	1 455	1 231
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter						
-	-	-	Tilgang av verdipapirer tilgjengelig for salg	-1	-6	-5
2 894	1 865	1 865	Mottatt utbytte og konsernbidrag	6	8	9
-305	-197	-197	Tilgang investering i datterselskap	-	-	-
-	-	-	Tilgang investeringseiendom	-40	-	-
-	-	-	Vederlag ved avhending av investeringseiendom	-	-63	-90
-	-	-	Tilgang av immaterielle eiendeler	-42	-	-44
-	-	-40	Tilgang av egne eiendom anlegg og utstyr	-125	-39	-46
157	-34	-	Vederlag av egne eiendom anlegg og utstyr	315	-	1
2 746	1 633	1 627	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	114	-100	-174
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter						
-	-	-	Innbetalinger av ansvarlig lånekapital	-200	-	-
-1 342	-968	-968	Utbetaling av utbytte	-1 342	-968	-968
-	-286	-286	Reduksjon av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-286	-286
-	-	-	Innbetalinger av lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	1 472	-	1 821
-	-	-	Utbetalinger av lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	-1 524	-	-1 862
-1 342	-1 254	-1 254	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-1 594	-1 254	-1 295
-38	-261	-226	Netto kontantstrøm for perioden	77	101	-238
54	280	280	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter per 01.01.	703	941	941
16	19	54	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter per utgangen av perioden	779	1 042	703

NOTE 1- REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapene per 3. kvartal 2016 for konsernet inkluderer SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper og tilknyttede selskaper. Regnskapet per 3. kvartal 2016 er satt opp i overensstemmelse med IAS 34 «Delårsrapportering». Regnskapene per 3. kvartal 2016 inneholder ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap. Konsernet har ikke foretatt vesentlige endringer i anvendte regnskapsprinsipper og beregningsmetoder i 2016. En beskrivelse av regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som er benyttet ved avleggelse av regnskapet fremkommer i årsrapporten for 2015. Års- og delårsregnskapet er utarbeidet i samsvar med IFRS godkjent av EU.

Finansdepartementet vedtok i desember 2015 endringer i årsregnskapsforskriften for forsikringselskap med virkning fra 1. januar 2016. En av endringene var at sikkerhetsavsetningen ble oppløst for regnskapsformål. Skattemessig er det ikke fremmet forslag til nye skatteregler med virkning fra 2016. Endringen i regnskapsregelverket anses som en prinsippendring, og sikkerhetsavsetningen per 31. desember 2015 ble i 1. kvartal 2016 flyttet til annen opptjent egenkapital (reduert for utsatt skatt). Balansen per 31. desember 2015 er omarbeidet for å vise sammenlignbare tall.

NOTE 2- ESTIMATER OG SKJØNNSMESSIGE VURDERINGER

Konsernet utarbeider estimater og gjør antakelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. Estimater og skjønsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses rimelig under nåværende omstendigheter. De regnskapsestimater som følger av dette vil per definisjon sjelden være fullt i samsvar med det endelige utfall. Estimater og antakelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld er drøftet i note 3 i årsrapporten for 2015 og note 7 i denne kvartalsrapporten.

NOTE 3- NÆRSTÅENDE PARTER

Det overordnede prinsipp for transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og nærstående parter er at disse skal være i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår. For tjenester kjøpt direkte fra konsernselskaper, samt for fellestjenester som SpareBank 1 Gruppen AS kjøper fra datterselskaper og Alliansen gjennom SpareBank 1 Banksamarbeidet DA benyttes kostnadsdelingsprinsippet uten fortjenestepåslag. For øvrige transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og konsernselskaper benyttes påslag og markedsmessige vurderinger for å fastsette prisen på transaksjoner.

NOTE 4- SEGMENTINFORMASJON

Mill. kroner	Livsforsikrings-virksomhet		Skadeforsikrings-virksomhet		Fondsforvaltning		Inkasso og factoringvirksomhet		Øvrig virksomhet		Konsernposterings		Sum	
	30.09.2016	30.09.2015	30.09.2016	30.09.2015	30.09.2016	30.09.2015	30.09.2016	30.09.2015	30.09.2016	30.09.2015	30.09.2016	30.09.2015	30.09.2016	30.09.2015
Sum inntekter ¹	5 871	4 532	3 740	3 639	253	260	271	223	2 900	1 866	(2 888)	(1 857)	10 147	8 663
Segmentresultat	587	292	787	897	76	82	74	44	2 803	1 767	(2 888)	(1 859)	1 439	1 223
Resultat etter skatt	443	236	598	658	57	60	56	32	2 352	1 381	(2 412)	(1 429)	1 094	939
Minoritetens andel av resultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2)	(2)	(2)	(2)
Eiendeler pr. segment	44 324	39 407	13 277	13 722	318	335	2 268	2 076	9 427	7 991	(8 863)	(7 116)	60 751	56 415
Sum forpliktelser	40 399	35 954	9 139	9 067	107	124	1 641	1 548	3 829	3 345	(2 698)	(1 228)	52 416	48 810

Mill. kroner	Livsforsikrings-virksomhet		Skadeforsikrings-virksomhet		Fondsforvaltning		Inkasso og factoringvirksomhet		Øvrig virksomhet		Konsernposterings		Sum	
	3. kvartal 2016	3. kvartal 2015	3. kvartal 2016	3. kvartal 2015	3. kvartal 2016	3. kvartal 2015	3. kvartal 2016	3. kvartal 2015	3. kvartal 2016	3. kvartal 2015	3. kvartal 2016	3. kvartal 2015	3. kvartal 2016	3. kvartal 2015
Sum inntekter ¹	2 435	721	1 326	1 117	89	88	89	71	1 156	0	(1 150)	(1 857)	3 945	1 997
Segmentresultat	154	121	346	263	28	30	22	12	1 128	(44)	(1 150)	(1 858)	527	380
Resultat etter skatt	122	95	260	194	21	22	17	9	1 092	(33)	(1 146)	(1 447)	400	286
Minoritetens andel av resultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(4)	(1)	(0)	(1)
Eiendeler pr. segment	1 654	(141)	147	(46)	18	42	20	(32)	1 084	(124)	(1 043)	(528)	1 921	(31)
Sum forpliktelser	1 525	(255)	1 036	(241)	(3)	20	2	(40)	(8)	(101)	(1 048)	(328)	1 538	(347)

¹ Kostnader relatert direkte til inntekten er inkludert.

SpareBank 1 Gruppen konsern har ingen sekundærsegmentrapportering.

NOTE 5- PENSJONSFORUTSETNINGER

SpareBank 1 Gruppen har brukt følgende forutsetninger ved beregning av pensjonsforpliktelsen:

	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
Diskonteringsrente*	2,20%	2,60%	2,60%
Forventet avkastning på midlene	2,20%	2,60%	2,60%
Fremtidig lønnsutvikling	2,00%	2,50%	2,50%
G-regulering	2,00%	2,25%	2,25%
Pensjonsregulering	0,50%	0,50%	0,50%
Arbeidsgiveravgift	14,10%	14,10%	14,10%
Frivillig avgang	4% og 2%	4% og 2%	4% og 2%
DEMOGRAFISKE FORUTSETNINGER			
Dødelighet**	K2013B	K2013BE	K2013B
Uførhet	IR2003	IR2003	IR2003

Alle estimatavvik føres i utvidet resultat etter hvert som disse oppstår. Dette betyr en umiddelbar resultatføring av alle kostnader ved tidligere perioders pensjonsopptjening og at rentekostnader og forventet avkastning på pensjonsmidler er erstattet med et netto rentebeløp som beregnes ved å benytte diskonteringsrenten på netto pensjonsforpliktelse.

* Diskonteringsrenten som er benyttet er OMF-renten

** K2013 BE er anvendt som forventet levealderstabell på dagens lukkede bestand

NOTE 6- FINANSIELLE DERIVATER

GENERELL BESKRIVELSE

Valutaterminforretninger: Avtaler om å kjøpe eller selge et bestemt valutabeløp på et fremtidig tidspunkt til en avtalt vekslingskurs mot en annen valuta.

Rentebytteavtaler: Avtaler om å bytte rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode og til et avtalt beløp

Opsjoner: Avtale hvor selger gir kjøper rett, men ikke plikt til enten å selge eller kjøpe et finansielt instrument eller valuta før eller på et bestemt tidspunkt og til en forhåndsavtalt pris.

Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater.

Konsernet 3. kvartal 2016

Mill. kroner	Kontraktsum	Virkelig verdi eiendeler	Virkelig verdi forpliktelser
VALUTAINSTRUMENTER			
Valutaterminer	14 589	338	-
Sum valutainstrumenter	14 589	338	-
RENTEINSTRUMENTER			
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross count)	446	7	0
Sum renteinstrumenter	446	7	0
Sum finansielle derivater	15 035	345	0

Oppstilling vedrørende motregningsrett 2. kvartal 2016

FINANSIELLE EIENDELER

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettopresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Valutainstrumenter	338	-	338	-	338
Renteinstrumenter	7	-	7	-	7
Sum	345	-	345	-	345

FINANSIELLE FORPLIKTELSE

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettopresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Valutainstrumenter	-	-	-	-	-
Sum	0	-	0	-	0

Konsernet 2015

Mill. kroner	Kontraktsum	Virkelig verdi eiendeler	Virkelig verdiforpliktelser
VALUTAINSTRUMENTER			
Valutaterminer	7 439	-	128
Sum valutainstrumenter	7 439	-	128
RENTEINSTRUMENTER			
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross count)	490	1	-
Sum renteinstrumenter	490	1	-
Sum finansielle derivater	7 930	1	128

Oppstilling vedrørende motregningsrett 2015

FINANSIELLE EIENDELER

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettopresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Renteinstrumenter	1	-	1	-	1
Sum	1	-	1	-	1

FINANSIELLE FORPLIKTELSE

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettopresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Valutainstrumenter	128	-	128	-	128
Sum	128	-	128	-	128

NOTE 7- VERDSETTELSESHIERARKI

Konsernet 3. kvartal 2016	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelses- teknikk basert på observer-bare markedsdata	Verdsettelses- teknikk basert på ikke obser-verbare markedsdata	
Mill. kroner				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	9	88	97
Verdipapirer – holdt for handelsformål	-	1	-	1
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	-	1	-	1
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat	25 227	13 277	-	38 503
<i>Herav aksjer og andeler</i>	13 457	-	-	13 457
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	11 770	12 900	-	24 670
<i>Herav andre verdipapirer</i>	-	377	-	377
Finansielle derivater	-	345	-	345
<i>Herav valutainstrumenter</i>	-	338	-	338
<i>Herav renteinstrumenter</i>	-	7	-	7
Sum eiendeler	25 227	13 632	88	38 947

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	89	-	-
Utgående balanse	88	-	-

Total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet

Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	104	581	306
Sum total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet	104	581	306

Total gevinster og tap urealisert som er ført over

Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	36	158	302
Sum total gevinster og tap urealisert som er ført over resultatet	36	158	302

Konsernet 2015	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelses- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelses- teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Mill. kroner				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	21	89	110
Verdipapirer – holdt for handelsformål	1 224	24	-	1 249
<i>Herav aksjer og andeler</i>	1 020	-	-	1 020
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	204	14	-	218
<i>Herav andre verdipapirer</i>	-	11	-	11
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat	21 601	13 725	-	35 327
<i>Herav aksjer og andeler</i>	11 633	-	-	11 633
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	9 968	13 628	-	23 597
<i>Herav andre verdipapirer</i>	-	97	-	97
Finansielle derivater	-	1	-	1
<i>Herav renteinstrumenter</i>	-	1	-	1
Sum eiendeler	22 826	13 772	89	36 686
Finansielle derivater	-	128	-	128
<i>Herav valutainstrumenter</i>	-	128	-	128
Sum forpliktelser	-	128	-	128

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	87	-	25
Netto verdiendring ført over utvidet resultat mot egenkapitalen (se endring i egenkapital)	2	-	-
Avhending	-	-	-25
Utgående balanse	89	-	-

Total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet

Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	1 790	103	-201
Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	1	-	-
Sum total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet	1 790	103	-201

Total gevinster og tap urealisert som er ført over resultatet

Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	-266	-291	174
Sum total gevinster og tap urealisert som er ført over	-266	-291	174

Overføring mellom nivå 1 og 2

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Overført fra nivå 1 til nivå 2	-	1	-
Overført fra nivå 1 til nivå 2		12 913	

Hoveddelen av selskapets finansielle eiendeler er vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløp den enkelte eiendel kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle eiendeler og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Eiendelene klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av eiendelen.

Nivå 1

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendels virkelige verdi. Eiendeler klassifiseres i nivå 1 dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert under nivå 1

Andeler i aksje-, obligasjons- og pengemarkedsfond

Børsnoterte aksjer og obligasjoner som er vurdert til nivå 1

Nivå 2

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi for eiendelen ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 2 dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle instrumenter er klassifisert under nivå 2

Valutaterminer, fremtidige renteaftaler og valutawapper hvis virkelig verdi er derivert fra verdien av underliggende instrument

Obligasjoner og sertifikater som ikke er noterte, eller er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt

Nivå 3

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 3 dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata.

Selskapet har en helt ubetydelig post klassifisert under nivå 3.

Bevegelser mellom nivåene skjer når karakter rundt input til verdsettelse endrer seg.

NOTE 8- VERDIPAPIRER TIL VIRKELIG VERDI

Konsernet	3. kvartal 2016	2015
AKSJER OG ANDELER	Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
Mill. kroner		
Norske aksjer	212	-
Norske aksjefond	2 006	-
Utenlandske aksjer	19	-
Utenlandske aksjefond	11 232	-
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi	13 469	-
OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER	3. kvartal 2016	2015
Mill. kroner	Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
<u>Norske</u>		
Sum norske obligasjoner og sertifikater	18 717	18 263
<u>Utenlandske</u>		
Sum utenlandske obligasjoner og sertifikater	5 954	5 552
Sum obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi	24 671	23 815
ANDRE VERDIPAPIRER	3. kvartal 2016	2015
Mill. kroner	Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
Andre finansielle eiendeler	377	108
Sum andre finansielle verdipapirer til virkelig verdi	377	108
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	38 517	23 922

NOTE 9- NØKKELTALL

	3. kv 2016	2. kv 2016	1. kv 2016	4. kv 2015	3. kv 2015	Året 2015
Konsern						
Resultat etter skatt (MNOK)	399,8	411,1	284,1	377,1	286,1	1 316,0
Egenkapitalavkastning (%)	17,1 %	18,1 %	12,8 %	17,2 %	16,8 %	17,2 %
SB1 Forsikring						
Risikoresultat (MNOK)	81,9	69,4	108,4	78,8	115,8	356,6
Administrasjonsresultat (MNOK)	8,4	-17,4	19,6	-1,4	21,1	23,8
Renteresultat (MNOK)	92,2	175,3	-30,0	-216,6	-48,8	-77,3
Resultat etter skatt (MNOK)	131,1	115,2	125,3	66,7	111,3	418,4
SB1 Skadeforsikring						
Resultat fra forsikringsvirksomheten (MNOK)	218,6	203,7	146,5	253,5	319,2	987,8
Netto finansinntekter (MNOK)	121,8	108,9	60,9	122,9	-71,6	194,2
Resultat etter skatt (MNOK)	260,2	179,0	159,0	281,1	194,3	939,5
Skadeprosent f.e.r (%) i kvartalet	61,8 %	60,8 %	66,1 %	58,2 %	58,2 %	59,8 %
Kostnadsprosent f.e.r (%) i kvartalet	21,8 %	22,1 %	21,6 %	21,3 %	19,5 %	21,2 %
Combined ratio f.e.r (%) i kvartalet	83,6 %	82,9 %	87,8 %	79,5 %	77,8 %	81,0 %
Bestandspremie (MNOK)	5 274	5 238	5 222	5 203	5 256	5 203
ODIN Forvaltning						
Forvaltningshonorar (MNOK)	88,4	82,6	79,5	90,0	89,3	354,7
Resultat etter skatt (MNOK)	20,8	19,8	16,4	8,2	21,7	68,6
Forvaltningskapital per kvartal (MNOK)	41 189	39 288	39 377	40 932	37 266	40 932
Markedsandel aksjefond per kvartal (%)	8,0 %	7,5 %	8,0 %	8,1 %	7,9 %	8,1 %
Markedsandel kombinasjonsfond per kvartal (%)	7,7 %	7,6 %	7,1 %	6,6 %	5,8 %	6,6 %
Fordringsadministrasjon						
Resultat etter skatt (MNOK)	22,1	24,5	14,5	31,4	8,5	63,3

Trenger idrettslaget,
skolen eller foreningen en enkel
måte å ta betalt på?

Fordeler for arrangører:

- Mindre kontanter og veksler
- Enkle og effektive salgsløsninger
- Mindre kø gjennom forhåndssalg
- Oversiktlige menyer i appen

Nyhet!

Den digitale lommeboken

 App Store Google play